

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARSA

POLITIKAI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér
 Nyitlitteri közlemények garmond
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetések és a velünk
 összekötöttesben levő hird. irodák
 aranyjében részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR

Megjelen vasárnap reggel.

FŐMUNKATÁRS: DR. KÉRSÉK JÁNOS.

A hirdetések, előfizetéseket s a reklamációkat s
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA r. t.

Béke vagy harc?

Minden politikus ezt a kérdést adja fel magának: béke lesz vagy harc? A béketárgyalások már megszakadtak. Az országgyűlés a kormány kezdeményezésére hétfőig öt napos szünetet tart, amely idő mindkét fél számára gondolkodási időül szolgálhat, mert ha nem lesz béke, akkor az 1912. évi költségvetés nem lesz tárgyalható, ami pedig a kormányra nézve egyáltalán nem biztató. Tudjuk jól, hogy az ellenzék egyértelműleg felajánlotta, hogy az 1912. évi költségvetés rendes parlamenti elintézését biztosítani hajlandó, csak hogy az országot ki ne tegye az újabb exlexes állapotnak. A kormánytól függ tehát, lesz-e béke vagy nem?

A Berzeviczy-féle békeakció meg-hiusult, a miniszterelnök nem hajlandó ennek alapján újabb tárgyalásokba bocsátkozni, sőt parallel ülésekkel fenyegetőzik, ami az ellenzékét még hevesebb ellenállásra tüzel.

Ennek dacára mindenkiben él még a remény, hogy végre mégis béke lesz. A kormány és pártja igen furcsán értelmezi a béke fogalmát. A béke voltaképpen azt jelenti, hogy mindkét fél közeledik egymáshoz, a kormány azonban — dacára, hogy igazán sarokba van szorítva, — úgy értelmezi a békét, hogy az ellenzék adjon meg mindent, ellenben a kormány nem hoz semmit. Az ellenzék engedje a véderőjavaslatokat keresztül, a választójog reformját azonban bizza Tisza Istvánra.

Ma már mindenki tisztában van azzal, kezdve a legszélsőbb szociálistától gróf Tisza Istvánig, — hogy Magyarország kulturális haladása és gazdasági fejlődése az általános választójog megalkotásától, az igazi népparlament behozatalától függ. Tudva ezt az ellenzék, nem tehet egyebet, minthogy a véderőreform és az általános választójog között junktimot állít fel, hogy a terhes katonai reformok ellenében legalább az igazi népparlamentet biztosítsa és a nép uralmát, akaratának érvényesülését a jövőben lehetővé tegye. Ezzel szemben a kormány azt akarja, hogy az ellenzék simán engedje keresztül a katonai javaslatokat, a kormány pedig majd csak valamikor terjessze be a választójog reformjáról szóló javaslatokat, aminek tervezetét, alapfeltételeit, egy grófból álló értekezlet dolgozza ki, melyben Tisza István gróf praesideál. Hogy attól a választójogtól, amelyet Tisza István alkot meg és az irányát ő

szabja meg, mit várhatunk, mindenki tisztában van. Mit várhatunk a választójog terén Tiszától, aki a népi jogok legádázabb ellensége? A választójog reformjára nézve azonban a kormány semmiféle garanciát nem nyújt, csak ígéretet. A kormány ígéreteinek értékét mindenki ismeri. Hiszen a kilences bizottság programját már vagy egy évtizede ígérgetik és még mindig csak papíron van. Menyynyivel inkább fogják húzni, halasztani az általános választói jog megalkotását, ami a mai kormány és uralmának megszűntét jelenti!

Aki így akar békét, — az nem akar békét. De nem is akart a kormány komolyan békét. Ma már egyre világosabban mutatkozik az a feltevés és egyre alaposabb az a gyanu, hogy a kormány azt a tiszteleltető és nemes intenciókból fakadó békeakciót, amit a ház érdemes elnöke: Berzeviczy Albert hazafias aggodalmak hatása alatt megindított, alattomos célokra akarta kihasználni. Azt akarta a kormány, hogy a tárgyalás közben éket verjen a küzdő tábor közé, hogy a választójog kérdésén a függetlenségi pártokat összevessze. Arra számított, hogy sikerülni fog Justh Gyulát pártjával szembeállítani, vagy mint az újabb politikai sötét mondja: „Justh Gyulát izolálni.“ Amennyiben ez nem sikerül, akkor a két függetlenségi pártot, a feyvertársakat összevessziteni.

A kormány a saját és pártjának jelleméről vett mérték után azt gondolta, hogy a függetlenségi párt, mihelyt a hatalom birtoklását kilátásba helyezik neki, feladja programját, cserbenhagyja a párt vezérét, aki a tárgyalások elején mindjárt átlátott a szítán és az egyik konzervatív értekezletre el se ment.

A számos csalódás között, ami a kormányt érte, ez szintén előkelő helyet foglalhat el. Vegye végre tudomásul a kormány, hogy nem politikai kalandorokkal van dolga. Tudják meg végre, hogy a függetlenségi párt nem közkereseti társaság, amely a korcért mindig feladja az elvet, hanem ideális célokért, önzetlenül küzdő tábor, mely át van hatva Kossuth Lajos eszméitől.

Az általános, egyenlő és titkos választói jog nélkül béke nincs! Mivel pedig ennek a kormánynak és pártjának a léte ettől függ, el lehetünk rá készülvé, hogy megakadályozza — legalább egyelőre, amíg bírja ezt. Tehát áll a harc vagy jön újra a nemzet ítélete. Es erre kell nekünk

készülvünk. Négytűlésekkel, felolvasásokkal, értekezletekkel kell a választó polgároknak magyarázni a küzdelem nagy horderejét, a választójog kiterjesztésének nagy fontosságát. Össze kell tartani a függetlenségiakat, akkor azután jöhet majd a kormány bünye pénzével, pálinkájával, csendőreivel, az eszme gyözni fog.

A tanító feladata és a szövetkezetek.

A jelenkor társadalmi fejlődését figyelemmel kísérve, szemünkbe tűnik, hogy az új századdal új korszak is indul meg. Ez az érdekszövetségek korszaka. Az egyéni önzés gyengítő hatásaitól távolodva, az emberiség a régiek kor eszméitől elfordul s kitűzi a társadalmi együttélés zászlaját.

Ha az egyes államok, illetőleg azok polgárainak, avagy egyes osztályainak a létért való küzdelmeit szemléljük, arra a meggyőződésre jutunk, hogy eme küzdelmeket célszerűen csakis a polgároknak egymással való szövetkezése által hárrhatjuk el. A szövetkezeti eszmét már a legrégibb kor egyes népei között is megtaláljuk, mert hiszen már az őskorban is az emberiség arra a meggyőződésre jutott, hogy egyik a másik nélkül nem képes magát eltartani, s így az egyik a másikra van szorulva. E tudatból fejlődött ki a szövetkezés eszméje, ami lassan a megtelepedéshez, városok, államok keletkezéséhez vezetett.

Sokan nagy küzdelmek árán megszerzett drága hazánkkal, ahol vigaszt, reményt és megnyugvást találunk, nem elégszenek meg, hanem a pénzvégtyől hajtva, Amerikában új hazát keresnek, hol újabb rab-bilincsekbe esnek.

Az ország jövője nagy részben attól függ, vajjon a tanítói kar megtudja-e érteni a maga feladatát s kötelességérzetét az ujkor jelenségeivel szemben, vagy sem. A régiek időknek a falu testéből kinőtt patriarkális tanítója helyét, nagyobb képzettségű, sok munkával terhelt tanítói kar foglalta el, amely derék, kötelességtudó polgárokat nevelt a hazának. Buzgó terjesztője a szövetkezeteknek, ápolója és védője népének. Kapocs, amely összefűz szegényt és gazdagot, előkezt és a nép gyermekét, belejűz olta azt a tudatot, hogy csak úgy maradhat nagy és gazdag az ország, ha kötelességét mindenki nemcsak saját családi körében, hanem a társadalomban is hiven teljesíti.

A magyar tanítóknak törekedniök kell gátat vetni a nép kivándorlásának s megemteni a népet a már ugyanis nagy mértékben elterjedt szocialisták eszméitől.

A tanítóság kötelessége megmagyarázni a népnek, hogy a szövetkezés célja a haza

földje iránti szeretet fejlesztése, az ősi földhöz való ragaszkodás fokozása, a falusi élet általában a családi otthon megkedveltetése, a föld és gazdálkodás jövedelmeinek gyarapítása, a kedvezőtlen viszonyok köze jutott gazdaság helyzetének javítása, a földművelés lehetőségének előmozdítása, s a mezőgazdasági munkások érdekeinek felkarolása, hogy betegség esetén is megélhetésük biztosítva legyen. A különféle egyesületek és szövetkezetek ápolása által felkaroljuk a községek összes gazdasági érdekeit, továbbá azon eseményeket és kérdéseket is éber figyelemmel kísérhetjük, melyek a szövetségi tagok és a gazdaság-üzönég anyagi érdekeit érintik.

Lássuk ezeket részletesen. A gazdaság-üzönég állandó helyiséget tart fenn s a tagok részére napilapokat, gazdasági szaklapokat és más folyóiratokat járát, továbbá könyvtárakat létesít, amelyek szintén a tagok rendelkezésére állnak. Alkalmassal időben előadásokat, felolvasásokat rendez a köz- és mezőgazdasági kérdésekről, amelyek iránt a tagok érdeklődnek, s melyek ismerete a tagokra néve fontossággal bír. Megismerteti a néppel a különféle előadások és felolvasások útján a hitel-, fogyasztási-, termelő és értékesítő-szövetkezetek célját és hasznát, valamint azok létesítéseinak módosait. A magyar „Gazdaszövetség”, amely igen tekintélyes hírnévek örvend hazánkban, gondoskodik olyan szakemberekről, akik mindazoknak, akik a fentemlített gazdaságilag hasznos szövetkezetekbe tagokul belépnek, valamint mindazoknak, akik esen hasznos intézmények iránt érdeklődnek, csekély díj lefizetése mellett a különféle adó-, illeték-, katona-, telekkönyvi-, örökösödési és peres, valamint a mezőgazdasági anyagi érdekeit érintő ügyekben felvilágosítást adnak a hétnek meghatározott napjaiban. Aki tagja a „Magyar Gazdaszövetség”-nek, megkapja a „Gazdasz-

üzönég” folyóiratait, továbbá ingyen különböző tanulságos közgazdasági füzeteket, valamint feltűnő olcsó áron egyes napi és szaklapokat s ezen lapokból és füzetekből a tanítók, a kik hivatalba vannak eszen eszméket terjesztani, esténként és vasárnaponként felolvasásokat tartanak, oktatásuk és világoztatásuk fel a földművelőket minden gazdaságilag hasznos és célszerű teendőkről.

A nép pusztán csak egyes társai közt panasolja bajait — érte ez alatt különösen a falusi népet — különösen korcsmákból, amikor egyes szomszédaival, rokonaival összejár. Itt megbeszélik hátramaradásukat. De amikor köz- vagy magángazdasági érdekből más helyen kellene felszólalni, akkor hallgat, mert fél, hogy esetleg rosszul fejezi ki magát. Ez a rendkívül fontos és nélkülözhetetlen olvasókörök, szövetkezetek, egyesületek, földművelőegyletek — illetőleg gazdákörök hiányában leli magyarázatát.

Egyesületek nem lévén, ahol tanulságosat, okosat s szépet lehetne hallani, a gazdaember elmegy a korcsmába és a korcsmáros bizony nem fog a nép bajainak orvoslása végett a felsőbb hatóságokhoz fordulni. Ha tőle függne, csak fokozná a nép elgedetlenségét és elkeseredését, mert minél nagyobb a bánat és szomorúság, annál jobban fogy a gondüző ital.

Sokan azt mondják, hogy minden népképviselőnek kötelessége ismerni választókerületé népének helyzetét és kívánásait s érdeklődésben eljárni a kormány és hatóságoknál. Ez igaz, de sajnos — legtöbbször ez nincs így. Sokan a választás előtt megígérik, hogy főkötelességüknek fogják tartani a nép érdekeinek előmozdítását, s később arról a szegény földművelő népről, amelynek annyi sokat ígértek, teljesen megfeledkeznek. Szóval a földművelők majdnem egészen magukra vannak hagyatva, vezetőik

pedig nem érintkeznek velük, s így kívánásaikat, bajukat nem orvosolhatják, melyek a helyett, hogy fogynának, még inkább szaporodnak. Egészen más az állapot, ha a faluban, mint fentebb is említettem, ilyen szövetkezeti gazdákör van. Itt a földművelők találkoznak asokkal a jószívű emberekkel, akik sokoldalú képzettségükkel és tapasztalatuknál fogva a népnek jó tanácsokat adhatnak, s azt szívesen meg is teszik, kik ha szükséges a batóságoknál s általában a felsőbb helyeken érdeklődésben eljárnak. De ez csak akkor lehetséges, ha a vezetők és a nép közt mindennapos az érintkezés s ha ennek folytán a bízalom és a ragaszkodás erős láncok kötik össze őket.

Manapság nehezen s nagy kamattal jut a kis gazda hitelhez. A kis községekben nincs takarékpénztár; a városba kell mennie annak, aki hitelt keres. Mennyi idejét, költséget emészt fel ez. Hátha még drága is a kölcsön! Ezen a bajon segít a hitel-szövetkezet, amelynek célja: kiskamattal kölcsönben részecseni azon gazdákat, kiknek gazdaságuk javításánál és emelésénél pénzre van szükségük, továbbá, hogy a népet a takarékoságra szoktassa. A községbeli gazdák összeállnak a szövetkezet alakítására, melynek minden józan életű, jóra való ember tagja lehet. Főkérdésnek egy föltétlenül megbízható embert, rendesen a lelkészt, vagy a tanítót, akik a népnek jólétét, szívesen viselik, s azok, ha csak idejük és erejük engedi, szívesen vállalkoznak a szövetkezet vezetésére, s végeik a szövetkezet ügyét-baját. — Választanak maguk közül 8 tagból álló választmányt, mely dönt afőlt, hogy kinek adnak kölcsönt, s mely egyuttal ellenőrzi azt is, hogy a kapott kölcsönt tényleg a kért célra fordította-e?

Az olcsó hitel elősegíti a gazdák tevékenységét, a birtok nélküli munkás embernek lehetővé teszi, hogy vagyont

T Á R C A.

A lévai honvédek sirjánál.

Derengő mécsék, égő gyertyaszálak,
Mért lobogtok itt a sírokon;
Amely lakása sok letört virágok?
Mért itt szűnő, fi, testvér és rokon?
Deritni mért az év borús szakát?
Mért kívánunk nektek józszakát,
Tinektek, kik duló csaták után
Alusztok a föld durva vákusán?
A szív, az ész szükségét érzi ennek;
Támogatni kell a rég elhunytakat.
Deritni föl zord képét a jelennek;
Tüdőve nézni fényes multakat.
A honfűrészt fölrezennteni,
S a szót: előre! nemcsak érteni,
Hanem munkálni lelkes hangzatán,
Hogy nemzet éljen újra e hazán.

Dicsők, nagyok, hadd nézzük végig újra
Vérrel befűtött terhes utakat,
Mídon a harc felhívó kürtjét fújva
E szép tájékon küzdve jártatok,
Vác és Komárom, jöjji szemünk elé,
Welden hadunkat, hogy? títprá, veré?
Voltunk-e vaj? mi gyáva söpredék,
Vagy sólymok inkább, mint hitvány veréb?

Ni! ott halad hős Klapka Damjanich-csal;
Garam vízében csillog fegyverük,
S csak szembe néznek gögös Wolgemuth-tal,
Már félcmlitlik, újak és verik.
Zsoldos sereg áll Nagysalló alatt;
Nem véli, hogy jó része ott marad,
De hol sapkák sűrűn vöröselnek,
S szurony ragyog, ott sápad és remeg.

Van is dolga Kiss Pálnak s Leincingennek,
Visecky és Kesizcy bár segít;

De ők a tűzben csak előre mennek,
S drágán veszik a város részeit.
A gránát hull, minden ház egy erőd,
Mély sebégás lankasztja az erőt.
Sűrűn sühint, irt s rombol a halál,
De a vitéz megy, bár a hadnagy ál.

Törhet aztán magasra Jablonovszky;
Pöstenberg és a nagy Vác ott terem.
Nagy Sándor is harcából szerencsét hoz ki,
S Wohlgenuthé a megasott verem.
Fat az osztrák, fat, fat, amerre lát;
Átkozza a győzőknek szép honát.
De vérező mégis megáll s pihen
Egy-egy községnek nemcsak kebliben.

Itt is valának honvédünkkel egybe;
Hallók a jajt s enyhítők bánatuk,
S mídon meghült egy-egy vitéznek keble,
Nyitánk előtte temető-kaput.
Védő, ellenség együtt porlanak,
Honfi s idegen, magyar föld alatt.
Ügyük győzött vagy vesztett, ne keresd,
Emléküket csak álajad és szeresd.

Derengő mécsék, égő gyertyaszálak,
Most már tudom, miért lobogtok itt:
Hogy lelkeimmel dicső multakba szálljak,
S feltámadással tartson el a hit.
Bús hallgatok, hát jöjjetek velem,
S csudát mivel majd a honszereltem:
Jelennel küzd és szebb jövőt remél,
És megmutatja, hogy a haza él.

Cóth István.

Flóri házassodik.

Flóri legényember még, pedig közel
már a negyvenhez. Van neki künn az alsó
részén egy kis tanyaházacskája, meg egy
kis földcséke, mely éppen csak a

min-dennapit termi meg, de ő azért él
urasan.

Mellette van a bátyjéé, a Gyurka bácsié,
mely egy tenyérnyivel sem kisebb
és ő még sem tudott megélni belőle, hanem
korcsmát csinált rajta, ami még Flóri bának
gyütt épege jó ki. Mert, vagy öt eszterdő
óta áll a korcsma és szűta Flóri minden-
napos a bátyjánál, de né gondójjuk, hogy
a korcsmába men innya, mert nem oda
mén ő, csak a Gyurka bátyját látogatja még.

Most is bandukolva, fontoskodó kép-
pel meg-megáll a kiejégett tarlón, mintha az
ugarolás mián gondolkoznék, megszerkálja
botjával a sűtős homotot, azután egyene-
sen Gyurka bácsi ajtaja felé veszi útját.
Nem nyit be a korcsmába, hanem hátra
kerül s a kis kapun megyen be. Bátyját
nagy munkában találja. Most vett három
hektó bort a Hegedűs szomsszédától s azt
fejt le négy egyhektós hordóba és csudá-
latos, háromszázalékos négyeszes lesz, igeu ám
mert az öblögető vízből minden hordóban
maradt egy fél vederre való. De ezért
Gyurka bácsinál tiszta, kereszteletlen bort
iszik minden ember. Már az utolsó hordót
dugaszolta, mikor az öccse belépet. Az
adjon Isten, fogadj Isten után így szolt
hozzá:

— Nem tudtá mán egy kicsit előbb
gyűnni, legalább segítetté vóna egy ki-
csikét.

— Iszén, ha tuttam vóna, biz én át-
gyűlhettem vóna a nagy dógumtu, — mondja

szereshessen. A szövetséget továbbá az álta, hogy a legszörnyebbet is elfogadja, kitűnő ösz'önző a takarékoságra és munkásságra, s így jelentékenyen elő-mosdítja a vagyonosodást.

A hitelszövetkezettel kapcsolatosan léte-síthető a fogyasztási és értékesítő szövetséget. Hogy a gazdáközönység a fogyasztáshoz és a gazdasághoz szükséges cikkek beszerzésé-nél mennyire megkötődik, azt mindenki tudja. Célja jóminőségű és aránylag olcsó árut szolgáltatni vevőinek. A szövetséget meg-alapításánál kifejtjük mindenk előtt, hogy mikép kell a szövetséget érdekében az akciót megindítani, felsoroljuk az alapítá-snál követendő főbb elveket, s megismer-tetjük úgy a vezetéssel járó terheket, valamint azon nehézségeket is, melyekkel a szövetségetnek különösen kezdetben kell megküzdnie.

A népet figyelmeztessük a keresztény felebaráti szeretetre, az együttérzést, s a kölcsönöség ápolását, mint a szövetséget erkölcsi céljait mozdítsuk elő. Buzdítsuk a népet, hogy tartson ki hűségesen a szövetségetek mellett. Így aztán a bizalom lassanként megcsillárdul s a szövetséget ellen-ségeinek minden igyekezete hajótörést szon-ved a nép jósan beállításán.

Mindezekből világosan kitűnik, mily nemes célt szolgálnak a községi szövetsé-gek. Ha már az ilyen községi szövetsé-gek megalakultak, vezetőiknek szem előtt kell tartani, hogy eme intézmények nem nyerésszárazságra, hanem a tagok fősegítésére alakultak. Eljárásukban vezesse őket a keresztényi szeretet. Így válnak a szövetsé-gek szeretett hazánk lakossága boldog-ságának anyagi, szellemi és erkölcsi elő-haladásának alapvető eszközeivé.

Andaházy Béla.

rá Flóri, de kend s montá, hogy gyűjkek.

Ezzel egy időre vége szakadt a be-szédnek, mert mindkettő a pipát kotorázta elő s nagy igyekezettel iparkodott a per-nyét kiszéni belőle. Mikor már egy jó negyed óráig szurkálták, veregették, élé-vette Flóri a harisnyaszárból való „dohány-zacskót” s azaz felé nyújtotta. Nemsokára égett a két testvér pipája s így pipaszóval jobban moog az ember nyelve. Gyurka bácsi szólal előbb.

— Gyere mán öcém, segíts ez a kis bort lehurcóni.

— Ast métehetém — feleli Flóri s ezzel már viszik is lefelé a pincébe. Oda-len igazgatják, rakogatják egy fél óráig, aszútán felolihelődnek s Gyurka bácsi invi-tálja szabódó öccsét be a házba, hogy majd megköstolják az ujonnan szerzett bort. Egy kis huzavona után be is mennek. Letele-pednek a kanapéra s is vártatva, hozza Ágnes néni, a Gyurka bá' felesége a tele karcsót, Jót huznak belőle az egymás egészségére, szután megindul a beszéd.

— Hát öcém, istentelen időjárás ez. Man van vagy hat hete, hogy egy szikra esünk s vót.

— Azám, pegyig ugyancsak kéne, mert itt az ugarolás ideje, oszt olyan szá-raz, kemény a föld, hogy bele s mán a vas. Dehát, ha az Uristen így rendöte micsinájunk neki.

— Nono, sem kezdhetünk ki az Istenne. Most is panaszkodott Hegedüs szomszéd,

Cselédszerzés bajai.

A folyton nagyobbodó drágaság mind-inább nehezebbé teszi a megéhetési küz-delmeket. Az utóbbi időkben a cselédmizé-riák is növelik a háztartási dolgokat.

Régen volt, mikor még a cseléd úgy viselkedett, mint családtag s iparkodott a kapott bérre rászorgálni.

Ma nem segítség, hanem fizetett ellen-ség a cseléd s jai annak a cselédtartó gazdának, aki szólni mer azért, hogy valamely teendőjét cselédje nem úgy végezte, mint ahogy meg lett parancsolva.

Nemsokára odajutunk, hogy a cseléd-tartás valóságos fényűzés lesz s ürüljön az, aki egyáltalában cselédet kaphat.

A pompa, a fényűzési vágy minden téren örületes módon bódít. De azért talán sehol sem annyira, mint a cselédek között. Hajviselet, ruházatkodás tekintetében valóságos versenyt folytatnak egymás között, ami bizony sok pénzbe kerül s mindennek a cselédtartó gazda issza meg a levét.

S hányszor megtörténik, hogy a pompa után szaladgáló cselédeány, csakhogy fényűzési vágyait könnyebben kielégíthesse, leter az erkölcsi utról és szaporítja azok számát, akik a posványban kéjelegnek s önmaguk zárják ki magukat a társadalomból.

Mindez annak is tulajdonítható, hogy a törvény igen sok jogot ad a cselédnek, de arról nem gondoskodik, hogy a gazda jogai is védve legyenek.

Ha egy-egy cselédkönyv kezünkbe kerül, az tűnik ki, hogy egy év alatt 15—20 helyen próbálgatja a szolgálatot s egy helyen alig pár napot tölt ki, mert hát a házi dolgot nem végzi el, vagy ha el is végzi, immel-ámmal, amiért még a kosztot is alig érdemli meg.

Tagadhatatlan, hogy ma minden áru-cikknek magasabb ára van, tehát illő, hogy a cselédbér is több legyen. De viszont joggal elvárhatja a gazda is, hogy ellen-szolgálat fejében a cseléd legyen iparkodó, tiszteltetűdő, mindenk felett pedig megbizható.

Hol van az az idő, amidőn a cselédek évekig, sőt egész életen át egy családot

hogy fele bora s é lesz, mint tavaly vót, mer másútt egészen a szőlő, a pegyig nékem baj, nagy baj.

— Majd hoz ked Vadkertrű, attu az embertrű, kitiű harmadéve, oszt a jobb is vót, mint a szomszédé.

— Azám, a múlt héten is beszétem vele, montá, hogy nem rossáú mutatkozik.

Most megint a kancsó kerül elő, isznak egyet, uja tömik a pipát, majd hallgatnak, majd ismét isznak, de csak szólni nem akar egyik sem. Talán nem is szólnának, ha Ágnes néni be nem jön, s hirtelen rá nem kezd:

— Hát maga, — mondja Flórinék — mi a csudájé nem szeréz mán asszont a házhó, mit kilődik így magányosan?

— Azám — tódítja Gyurka bácsi — most tünnek is koméndáni egy jórváió lánt.

Flóri nem szól, hanem iszonyon szivja a pipát s mutatoujjával nyomkodja, mintha szökni akarna a dohány. Ugy lát-szik, fontolgtatja a dolgot, pedig tiz esztendő óta egyebet se tesz.

— Pegyig szép lán — folytatja Gyurka bácsi — egyetlen lán, dógos is, még lesz is valamicskéje.

— Oszt ki vóna a?

— Hát annak a vadkerti embernek a lánya, akitű a bort szoktam venni. A múlt héten ahogy beszéttünk, fűgyütt szóba es is, montam, hogy té is házassodná. Még is egyeztünk. Együnnek a feleségive hónap, oszt szétnéznek egy kicsit ere.

szolgáltak, még pedig úgy, hogy semmi kifogásolni való sem merülhetett fel.

Most minden cselédnek való leány könnyebb dolgot keres és különösen nyári időben alig lehet egy-egy leányt beszegéd-tetni, még hozzá olyan havi bérért, amek-korát régebben egész évre kaptak a szol-gálók.

Hogy ezen az állapoton végre vala-hára segítve legyen: helyes volna az elő-járáságnak beavatkozni a cselédügy-keze-lésbe, ami száltal lenne elérhető, ha városi cselédszerző-intézet létesíttetnék.

Kecskeméten már néhány év óta a város által felállított intézet közvetíti a cseléde-helyezést s az intézmény nagyon bevált.

Nálunk még eddig semmi oyan törek-vésnek nincs nyoma, melynek hivatása lenne a cselédszerzés körül mutatkozó mizé-riák megszüntetése.

Kívánatos volna, hogy azt a tanács-mielőbb tárgyalás alá venni s egy szabály-rendeletet alkotva, ez intézményt életbe léptetné, mert addig, míg a cselédszerzést magánosok közvetítik, nem lesz vége a mind sürűbben elhangzó panaszoknak.

S ezt annyival is inkább meg kell al otni, mert külön nem terhelné a lakosságot s a közönység érdeke is megkö-veteli.

Különfélék.

— Halottak napja. A kegyelet, az emlékezés, a szeretet nemes érzései a keresztény világ ünnepévé avatták a halottak napját, amelyen úgy a városokban, mint a legkisebb falukon az élők részvéte és kegyelete már előtte való napon virágos kertté varázsolja a halottak birodalmát. A temető szép ünnepének az idén különösen kedvezett az időjárás. A sírokon összehalmozott rengeteg virág illata megtöltötte a tava-szias, napfényes levegőt s egy pillanatra szinte elfeledtük, hogy sz elmúlás szomorú emlékezetére jött össze az a nagyszámú kö-zönység, amely kivált a délutáni és esti órákban áhitatos, ünnepi hangulatban hullámszott a megkoszorúzott sírok körül. Dél-előtt fél tiz órakor a fűgimnázium ifjúsága

— Oszt mán mit néznének?

— Hát a fődecskédet, még magadat. Jó lesz, ha tézű-veszű valamit az épület körül. Oszt, ha métecsesz, ammondó vagyok, hogy kéreád is még hamarosan.

Flóri ismét hallgatott, egy kukkot sem szólt rá, hanem felolihelődött és nyugodal-mas jóccakát kívánva hasakullogott. Ugy tett, mintha rá sem gondolta, pedig más-nap ugyancsak sürgölődött a tanya körül. Szeretett volna valamit tudni, de most restelt átmenni bátyjához. Nem is kellett, mert estefelé ugyancsak iparkodott át Gyurka bácsi, kezében egy kancsó borral s már a tanya végén kiálltotta:

— Gyere Flóri, igyunk, hát mé-teccedtél!

— Még-é?

— De meg ám. Asszonták, hogy csak mennyünk e, szivesen odadják a Pannit — mert annak hijják a lánt. Hát én úgy gondótam, hogy a gyűvő vasárnap émé-hetnének.

— Azám, de nékem nincs arravaló gúnyám.

— Hát bémégy hónap a városba, oszt csináltacc vátóba egy szép kékbelit.

— Jó van no, majd bémék.

Ezzel el is váltak. Flóri csakugyan méreteit ruhát s erősen ráparancsolt a szá-bóra, hogy a gyűvő pintékén méglégyn. Meg is lett.

A jelzett vasárnap hajnalban Gyurka bácsi befogott az új kocsiába s odaállt a

a tanári kar vezetése alatt vonult ki a temetőbe, ahol a kegyesrendiek sírjánál az elhunyt tanárok iránt rótták le kegyeletük adóját. Este hét óra után a feldisített és megvilágított honvédelmi pedig a tanítóképző-intézet növendékei megható gyászünnepeket keretében áldoztak az ott nyugvó, névtelen hőők emlékének.

A József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület „virágzásá” gyűjtését ez idén külföldi pártfogóiban részesítette az isteni gondviselés. Valóságos tavasi, verőfényes, eryebe idő volt mindenszemének napján és a szobortól nagyobb közönség járt kivált a temetőben. A sanatoriumi hölgyek pedig egymást főlátva delelőtti 10 óráti esti hat óráig burgózkodtak a perzelyek köül, a litortság léfi tagjainak egélete mellett. Ott voltak: özv. *Bélan Adolfné, Bittó Gyuláné, Berkó Istváné, Bogner Gyuláné, özv. Czirok Jánosné, Faragó Samuné, Dr. Frommer Ignácné, Honecz Józsefné, Dr. Hoffmann Arpdáné, Heter Adolfné, Jozsefcsek Gézáné, Kabina Ervinné, Dr. Kersék Jánosné, Dr. Medveczky Károlyné, Levatic Gusztávné, Schulte Alfonzné, Schubert Pálné, Tóth Ferencné urasszonyok; Arvay Micike, Babusik Irén, Gyapay Marcsa, Hoffmann Ilonka, Novotny Margit urleányok. Hulottak is szépen a koronák a sanatorium perzelyeibe. Utna való három napot át pedig házról házra jártak a bájos kéregetők: *Klain Aranka Hoffmann Ilonkával, Fischer Nellé Grotte Januskával, Novák Margit Horn Etuskával* kezükben a sanatorium terealyával és gyűjtötték a tődbetögek részébe a koronák meg apiculákat. Adakoztak pedig szépen, kiki hogy birja, mindnyajan szives, készséges jóindulattal, hogy az Isten is áldja meg érte az adakozókat és kéregetőket egyaránt.*

Ujonok esküje. A lévai honvédszász-olaj ujoncai f. hó 1.-én tették le az ünnepélyes esküt. Rggel 9 órakor a plébánia-templomban szentmisét hallgattak, melyhez egy dísz-szászad is kivonult zászlóval, *Gyenes László* főhadnagy parancnoksága alatt. A protestáns vallásu ujonok az istentiszteletet saját vallásuk templomában hallgatták és pedig a reformátusok október 31.-én, a reformáció emékinne-pén, az ág. evangélikusok november 1.-én.

Flóri tanyája elé. De az még nem volt készen.
 — Hát mi a csudájé késedelmeskedő?
 — Tudom is én, de úgy húzódok tőle, nem jó vóna-e várni még?
 — Mire várna még? Innen-onnan még is öszűs bán. Csak kiszűji, oszt gyere,
 — Hát tuga ked, emék, de csak ugy, ha előbb beménünk a faluba, oszt ménézem azt a lányt, smikó a templom'ü gyűnnek ki.
 Gyurka bácsi nem bánta már akár-mint akarja, csak elmenjen vele. El is mentek, meg is látták a lányt s fogadozott Flóri erősen, ennél szebb lányt nem látott tis év óta.
 — Hát akkó gyerünk, mondja a bátyja.
 — Gyerünk ám, de hazafelé.
 — Hát, oszt mébolondútá?
 — Nem én, hanem mikó meláttam, azt gondótam é, hogy ceűffa skarnak azok engém tenni, mer úgy sé egyék azok azt a lányt hossam. Hanem hát most már gyerünk haza Gyurka bácsi.
 És hazamentek. Flóri meg még mindig aggregény.

Szluka Ferenc.

A sirkövek.

A sirkövek vitakostak.
 Megssóal egy dísz-, karcusú obeliszk: „Igasán küörös, hogy milyen nyugodtan túritek a sorokat. Nem félték attól, hogy jön egy sivatar, egy irgalmatlan orkán s tővőtől kivág benneteket; védekezni nem

A plébánia-templomban tartott szentmisén az egész tisztikar is jelen volt. Miso alatt *Jónás Imre* segédlelkész az eskü szentsegérből tartott szép szónoki beszédet az ujoncoknak. Erután sz ujonok a laktanya udvarán saját anyanyelvükön külön csoportokban tették le az esküt.

A tisztviselő drágasági pót-léka. Várorok állami és ösztisztviselőinek egyesülete mult hó 29.-én delelőtti 11 órakor, a várchháza nagytermében *Holló Sándor* elnöklete alatt gyűlést tartott, amely egyhangulag elhatározta, hogy — tekintettel a nyomasztó és elviselhetetlen drágaságra, csatlakozik a tisztviselőök sma országos mozgalmához, smelyrek célja a tisztviselők kieszközlése. A gyűlés azon módosítással fejtáta el a közgyűri társgegyületnek esen ügyben küldött köriratát, hogy a kormányhoz telterjesztendő momerandumában nemcsak az állami, de minden íx fizetéssel bíró tisztviselő részere fogja kérelmezni a drágasági pótlékok. A tisztviselő crsz. egyesülete f. hó 12.-én, mához egy hetre, Budapesten tartandó gyűlésén tárgyalja a drágasági pótlék kérdését. Az országos gyűlésen az egyesület képviselében való részvételre eddig *Holló Sándor, Bódogh Lajos* és *Farkas Orban* jelentkeztek, akikhez — mint értesülünk — az egyesület tagjai közül még márok is fognak csatlakozni.

Mihálcslós tábormok. *Mihálcslós* György ezredesét a kiray november hó 1.-vel tábormokká nevezte ki. Öszinte örömmel vettük e hirt, mert a királyi kegy valóban érdemes férfit ért, aki az ellen-ség előtt önteláldozó hősiességével rakta le fényes katonai pályafutásának alapjait. Azt hisszük, egész Léva örömet fejezzük ki, midőn az új generálist kinevezése alkalmából üdvözöljük, aki társadalmunknak olyan öszinte tisztelettel körülött tagja volt.

Htközsségi előjárók választása. A lévai sz. hitközsség f. évi okt. hó 29.-én tartott gyűlésében választotta meg három évre a hitközsség e öljárót. A választás egyhangu volt; eredménye a következő: elnök: *dr. Frommer Ignác*, megyei főorvos; — alelnök: *dr. Balog Sándor*, ügyvéd; — pénatárnok: *Knapp David*; — ellenör: *Trebitsch Ignác*; — gondnok:

tudtok ellene.
 — Bizd azt csak mireánk — vágott vissza egy közönséges fakereszt. Lásd, én korhadok napról napra, de azért mégsem cserélek veled. Jótállok, hogy az első orkán téged fog derékon kapni s ugy oda vág a földhöz, hogy többet föl se kelsz.
 — Különös — felelt izgatottan a karcú obeliszk — milyen hangon beszélsz velem. Hisz engem azért állítottak ide, hogy örök időkre hirdessem annak emlékét, ki itt alattam fekszik.
 Avval elhallgattak.
 Nemsokára irtoztató vihar támadt s a karcu obeliszk — a földön hevert; természetesen, maga alá temetve néhány korhadó fakeresztet is.
 — Nos — szóló hozsá ismét a fakereszt — mit mondtam. Kár volt hencegni.
 — Eh mit — felelt a kötörmelék — a halálom is dicső volt. A vad tomboló orkán titeket észre sem vett; fejetek felett suhant el — de amint látjátok, velem öszszemérte erejét. A meddig birtam, elleu-álltam derekasan. Sőt — amint látod — estemben még egynehány társadat is magam alá temtettem.
 — Igen, azt látom, ha nem is mondod — felelt halkan a fakereszt. Tudom, hogy ez a kiváltsága a földön a hatalmasoknak. Szentül hiszem, hogy engem vagy társaim közül akarmelyiket tépte volna ki a vihar, — neked egy bajad szála sem görbült volna meg...
 N. F.

Weisz Simon. Ezekén kívül még husz-képviseletestűlégi tagot is választott a közgyűlé.

Csillagtulás A novemberi tisztizelőképtetés a lévai tisztikarban *Skvór Dezső* főhadnagynak a százdosi, *Bittera Imre* zászósának a hadnagyi csillagokat hozta meg. Gratulálunk.

Képviselek fizetése a világ kulturálameiben. Legnagyobb fizetést kapnak a képviselek az Egyesült Államokban: 7500 dollár, azaz közel 40 ezer koronát évenként. Utána következnek Argentína köztársaság évi 26,500 koronával. Harmadik helyen Franciaország és Mexicó következnek 15,000 korona fizetésűl; Ausztrália 10,000 koronával, nyomban utánuk következnek *Uj-Dél-Wales, Uj Zeelland* és *Queensland* évi 7666; *Victoria* 6000; *Japánország* 2500; *Nyugat Ausztrália* 5000; *Paraguay* 4600 koronával évi fizetéssel szerepel. *Hollandia* 4180; *Belgium* 4000; *Németország* 3720; *Svédország* 1629 koronát fizet évenként képviselelének. Öt állam van, amely állészatbanként fizeti képviseleit: *Kanada* 13,250; *Törökország* 2400; *Görögország* 1800 és *Bolivia* 1000 frankot fizet. Némely állam napidíjat állapított meg a képviselek részére: *Oroszország* 21 frank 67 centimes; *Románia* 25 frank és *Ausztria* 25 koronát napidíjat juttat nekik, míg *Svájc* és *Bulgária* 20; *Pozsorsország* 18; *Norvégia* 17; *Finnország* 15 és *Szászország* 15 koronával szerepel a kimutatásban. Ebben a kimutatásban Magyarország 6400 korona évi fizetéssel szerepel.

Áthelyezés. *Skvór Dezső* százados a nygkanyisai 20. honvéd gyalogrezdhez helyeztetett át. Meglepő volt *Skvór* százados áthelyezése, aki szinte már „gyűkér“-számba ment Léván. Előzékeny, azelid modorért mindenki szerette. Minden társadalmi mozgalomban részt vett; mulatságot pedig el sem lehetett képzelni Léván, melyben *Skvór* ne lett volna a főrendező között. Éppen azért nagy veszteség a lévai úri társaságra az ő áthelyezése. De veszteség édes anyjának is kedves nővérenek átkötözése is, kik *Skvór* századosal együtt itt hagyják Léva, hol 11 kellemes évet töltöttek. Kivánjuk mindhármuknak, érezzék jól magukat az új otthonban. Amint pedig csak lehet, jöjjenek vissza, közénk Lévára. A lévai tisztikarból még *Sáffár Jenő* hadnaggy helyzetetett át a brassói 24. honvéd gyalogrezdhez.

Hivataltvizsgálat. *Baró Kürthy* Lajos, vármegyei főispánja mult hó 28.-án egy miniszteri főszámtanócso közreműködése mellett megvizsgálta városunk vagyon- és pénzkezelését. A vizsgálat semmi kifogásolnivalót nem talált.

Halálozás. Részvétellel közöljük a szomorú hirt, hogy özevy *Udvary* Jakabné, akiben özv. *Szilassy* Sándorné edes anyját, *dr. Dudich* Endre nagyszállói körorvos pedig anyósát gyászolja, — okt. hó 29.-én, hosszszas szenvedés után 71 éves korában *Zselizzen* meghalt.

A cukorgyártás századik évfordulója. Franciaországban a jövő 1912-ik évben ünneplik a cukorgyártás századik évfordulóját. Az ünnepegek színhelye *Douai* városa lesz. E városban készített elsőör répacukrot 1811-ben egy *Doylier* nevű gyáros. A következő évben a törvényhozás 12 cukorgyártási iskola szervezését rendelte el. Az első *Douaiban* állította föl. Az évforduló kiállításal és nagy ünnepegekké kötik össze. Nagy jelentősége lesz az öszszes gazdasági egyesületek, cukorgyárosok és cukorkémikusok ez alkalommal összejűlé kongresszusának.

Kinevezés. *Kaveggia* *Bona*, szekesfővárosi rendőrségi fogalmazó s napokban kerületi rendőrkapitányá neveztetett ki. Derék földindék ezen megérdemelt kitüntetése alkalmából mi is öszszintén üdvözöljük.

A vármegye jövő évi költségvetése. Vármegyénk költségvetésbiznyzata az 1912. évre 274,292 korona bevétellel és ugyanannyi kiadásal számol, amely előirányzat a folyó évi költségvetéssel szemben 14,106 korona emelkedést tüntet fel.

A Nap sugárinak felhasználása. Ma már tisztán áll a tudományban, hogy a nap sugarai merhetetlen mennyiségű kémiai energiát tartalmaznak és igen foglalkoztatja a természetundókat a nap energiájának felhasználása. Szembetűnő ez a nagy erő a fényképezetben, a gyógyászatban. Egy ideig a nap sugarait nagy gömbtükrökkel akarták felgyűlni. A készülék azonban túlköltséges volt. Tényleg el is értek annyi eredményt, hogy gépet tudtak hajtani a nap melege által fejlesztet: gőzzel, de a szerkezet költséges volt. Célszerűbb megoldás volt, amikor a nap melegét hőszigetelő anyagba ágyasztott vascsőrendszerrel fogták fel. A csőveken keresztülhajtott viz elpárolgott és gőzgép hajtására alkalmas volt. *Ujabb* *Sommerville*-ben a nap energiájával elektro-mos áramot fejlesztettek, amivel villamoslámpákat világítottak. A kísérlet igen fényesen sikerült. Három estét át világítottak 30 woltfram lámpát. A nap energiáját fémpláccikkal fogták fel. Egyelőre ez az eljárás költséges, de bizonyoság arra, hogy az eszme életképes.

— **Választás a munkásbiztosító-nál.** A lévai munkásbiztosító pénzár mult hó 30-án tartott gyűlésében *Néma József* szatmári munkásbiztosítási számmellenőrt választotta meg igazgatónak.

— **Orvosok nyugdíjintézménye** Nagyon humánus és fontos intézkedés az, amellyel a jövő évi állami költéséget és a közérdeki és körörforgó nyugdíjintézményét biztosítja. Ez közérdekes ügy szempontból is igen üdvös, mert ezt a régi törekvést az orvosok az állam hozzájárulása nélkül egyhásmár nem tudták volna megalakítani.

— **Közgyűlés.** A *Uvai temetkezési egyesület* folyó hó 10-én fogja megtartani rendszeres évi közgyűlését *delelőtt 9 órakor*, a városbárána a közgyűlési teremben, mely közgyűlésre az érdekelteket ez uton is meghívja az elnökség.

— **A ragadós száj- és körömfájás,** amely szept. és okt. hónap folyamán szűzöföltén volt a vármegye területén, újabban kivált a *Zsitva folyó* mellett fekvő községekben újra fellépett. Hízér község után *Baracsászár, Barskislud és Aha* községekben állapított meg a betegség.

— **A szemébenál fülkötélén** évről-évre szaporodik a halgatók száma. A folyó tásvére az első tanfolyamra mult hó végéig 180 edzőmunkát, 68 bányamunkát, 16 vaskohómunkát és 1 fémkohómunkát hallgató iratkozott be. Összesen: 205. A fülkötél halgatóinak összes létszáma: 720.

— **Drágul a bor.** A magyar bor, ugy látszik, nemet visszanyerte régi jó hírnevét. Az idej jó termés ugyanis azt eredményezte, hogy a bor ára mindenütt erősen emelkedik; a nagy kereslet okozza ezt, amely főleg a külföld részéről tapasztalható.

— **Gyászír.** A halál ridet keze a legszebb fertikorában ragadta ki családja köréből *Minczy Aurél* máramarosszigeti m. kir. posta- és távirat-főtisztet, aki övének legnagyobb fájalmára okt. hó 29-én, életének 37. ik s boldog házasságának 13. ik évében, hosszas szenvedés után *Ujbánya* halt meg. E hunyát mélyen sujtott özvegyével, s.ül. *Pribnow* Iouéval s négy kis-korú árvájával együtt mélyen fájlalás nagyszámú rokonai, barátai és ismerősei. Hült tetemet mult hó 31-én *Ujbánya* város közönségének őszinte részvéte mellett a róm. kath. temetőben helyezték örök nyugalomra.

— **Tűz a raktárban.** Mult hó 29-én éjjel előt tűz támadt a *Kern* Testverek üzletének kezi raktárában. A házbeliek elég jókor vették észre a veszélyt és a helyszínre sietve, az ott mindig készletben levő *Minimax* nevű anyaggal néhány perc alatt lokalizáltak az ismeretlen okból keletkezett tüzet, amely mintegy 1500 korona értékű árut pusztított el.

— **A világ szénkészlete** igen megközelítő számítás szerint 3 ezer millió kotonára becsülhető. Európa államai közül *Anglia* fogja majd ki legelőször szénkészletéből: 175 esztendő múlva; azután jön a legtöbb európai állam 900 esztendővel. Németországban 3 ezer évre való szénkészlet van még a földben.

— **Törvényhatósági telefon Hontban.** A belügyminiszter a kerékedelmű, yi miniszterrel egyetértve, a hontvármegyei törvényhatósági távbeszélő megépítést engedélyezte. Az alírások már meggyeszerre megindultak.

— **Uj körjegyző.** Fakóvezekényen a mult napokban volt a körjegyzőválasztás, amely alkalommal az öt pályázó közül *Gilinger Sándor* helyettes-jegyző, volt csittari segédjegyző lett megválasztva.

— **Öngyilkosság.** *Francisz Kálmán* fogtechnikus, aki néhány év előtt *Levan* telepedett le, okt. 28-án éjszaka egy forgópisztolyal fölbetűte magát s azonnal meghalt. Öngyilkosságát csak másnap vették észre. Az öngyilkos hátrahagyott leveleiben életuntaságról és gyógyíthatatlan betegségről panaszkodik.

— **Uj helyierdekű vasut.** A hont-németi-szemecsbányai helyierdekű vasut, mint értesülünk, — a megválasztáshoz közeleg. Ugyanis a vállalkozó mérnökei már megkezdtek a vasut nyomjelzését.

— **Tizezermillió bélyeg.** Az amerikai nép levelezéséről némi fogalmat nyújt az a tény hogy a washingtoni állami nyomdából az elmúlt 12 hónap leforgása alatt tizezermilliónál több levehbélyeg került ki. Az előző évhez viszonyítva, ez a szám csaknem kilenc százalék emelkedést mutat.

Fajalma. Jó minőségű pusztaszenteskereszi fajalma kapható, **Berger Ernő-nél Léván.**

Véredény-elmeszesedésben szenvedők a régismert **Ferencz József**-keserűvizben egy egészen természetes és minden megerőltetéstől mentes jótékony hashajtót találnak. Miután a **Ferencz József**-viznek sokkal jobb ize van, mint a közönséges hashajtószereknek, a már hosszabb idő óta betegeskedők különösen szeretik. Átlagos adagnak elegendő 100—150 gramm valódi **Ferencz József**-keserűviz, mely éhgyomorra veendő.

Tessék napilapjait, hírlapokat, divatlapokat *Nyitra* és *Tarsa* r. t. könyvkereskedésében **Léván** megrendelni, megkíméli a postai beküldési költséget.

A Dr. Richter-féle Liniment. Caps. comp. (Horgony-Pain-Expeller) igaz, népszerű hasznoszerre lett, mely számos csúszásban már évek óta mindig készletben van. Hatfajás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúszás stb.-nél a **Horgony-Liniment**-tel való bedörzsölések mindig fájdatomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkóránál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek **Horgony-Liniment**-tel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziézer jó eredménnyel alkalmazott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és üvegekben: á 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona, a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: **Richter-féle Horgony-Liniment** (Horgony-Pain Expeller) kerüni, valamint a „**Horgony**“ vedjegyre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

Közgazdaság.

A nagytapolcsányi takarékpénztár válsága.

A nagytapolcsányi takarékpénztár r. t. szomorú veget ért. Igazgatóságának és felügyelőbizottságának hihetetlen gondatlansága tehető csak lehetővé, hogy vezérigazgatója **Felsenburg Adolf**, kit már le is tartóztattak, teljesen hitekeptelen rokonságának óriási kölcsönöket nyújtott s a nagytapolcsányi szeszfinomító gyár r. t.-nál is a takarékpénztár erejét és a gyár hiteleképességét meghaladó hitelezésekbe bocsátkozott.

A f. év nyarán történt ezután, hogy a szeszfinomító gyár finanszírozását a **Bármegyei Népbank** r. t. két más pénzintézet: egyesítve elvállalta. A hitelező pénz-csoport és a szeszfinomító valamint a nagytapolcsányi takarékpénztár között létrejött szerződés értelmében a nagytapolcsányi takarékpénztár 250.000 K. részétörlesztést kapott a consortiumtól a szeszfinomító r. t. ellen fennálló követelésére, ennek ellenében a további követelése érvényesítéséről lemondott mindaddig, míg a szerződés joghatályában fennáll es míg a társhelezők teljes követelése járulékaival együtt meg nem térül.

A takarékpénztár válsága azonban egyáltalán nem érinti és nem károsítja a **Bármegyei Népbankot**, mert ezen követelése is jelezalig első helyen van biztosítva, mit azért tartunk szükségesnek kiemelni, mert nem egy budapesti boulevard lap, mely a jogviszonyt egyáltalában nem ismerte, ezzel ellenétben álló oly téves cikkeket közölt, melyek félreértésekre adhatnak alkalmat.

A **Bármegyei Népbank** ezen ügyletet is ugyanazon óvatossággal kezelte, mely az intézet minden ténykedését jellemzi s mely annak eddigi fejlődését s virágzását lehetővé tette.

Engel Zsigmond,
a Bármegyei népbank
lévai ügyvezetője.

Közönség köréből.

Nyilvános köszönet és nyugtázás.

A „**Bármegyei Tanítók Házára**“ az önkétség utján újabban adakoztak, illetve gyűjtöttek, vagy alapító díjat fizettek:

1. Kántor István Vákháza (már egyszer jeleztem)	114 K. —
2. Br. Br. Kasszibó Ar. marót	20 „ —
3. Kozák Endre tanító	14 „ —
4. Soos Géza Baracska	27 „ —
5. Varsdy Irén Nagylócsa	20 „ —
6. Knapp Vilmos Gr. Németi	14 „ —
7. Zablanay Marjitt tanítónő, Aranyosmarót	4 „ —
8. Nagy Iona Vihnye	39 „ —
9. Bandura László	10 „ —
10. Sztankay Aba Báb	2 „ —
11. Dr. Orbán Géza Báb	2 „ —
12. Dóka Isván N. Saló (2-od izb.)	33 „ 60
13. Clementes Ilona Kovácsi	25 „ —
14. Kósa Andor Verebely	214 „ 46
15. Schotter Ferenc A'sópál	23 „ —
16. Hagara Bika Ozaka	10 „ 60
17. Tak, és Hto int. Léva	50 „ —
18. Behula István Óbars	2 „ —
19. Juhász Jenő Kisvár 3-ad izb.	35 „ —
20. Ordódy Endre főszög gabiró Léván, alapi óregly	100 „ —

A 12315, (351 lapszám) sz. 759.66 K, betéti könyvben összesen:

Hálás köszönettel nyugtázom,

Vámosladány, 1911. nov. 2-án.

Végh István
elöl.

Irodalom és művészet.

„**Többség és kisebbség**“ című cikkben Legatus ánev alatt egy tehetséges író mutatkozik be a **Kultura** hasábjain, kinek szerzeményei máris országzszerő feltűnést keltek.

A **Kultura** 14. füzetének bő tartalmából érdekesége miatt kiemeljük a „**Művészeti krónika**“, melyben **Tornyai J.** jelenlegi kiállítás leírása mellett tanítványáról, a híres **Máriról** is esik szó, mely cikk kitűnően cseteli a jelenlegi művészeti fölfogást. A **Kultura** képanyaga ezuttal is azokot műveszi, kifogastalan. A kiadónival egyuttal hirdeti karácsonyi számát is, mely december 15-én jelenik meg a 10-i és 25-i számok helyett. Ebben a számban 20—25 színes műmellékletet közölnek és terjedése a rendszeres ívet nagyobb lesz a többiekénél, sőt — mint ért sünk — a külföldi magyar egyesületek is közre fognak működni szerkesztésében.

A karácsonyi számmal lezáródik a **Kultura** első évfolyama és a jövő évi kiállítását az ország legelő gratikusai tervezik. — A **Kultura** december 10-iki és 25-iki számai helyett december 15-én karácsonyi száma jelenik meg nagy terjedelemben és körülből 20—25 színes műmelléklettel. **Rottig Gusztáv** és **Fis, Sopron.**

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: **Dr. Horváth Gyula** rendőrkapitány.

Buza m.-mésánként 22 kor. 30 fill. —
22 kor. 60 Kétszeres 18 kor. — fill. 19 kor. — fill. — Rozs 19 kor. 20 fill. 19 kor. 60 fill. Arpa 16 kor. 40 fill. 17 kor. 40 fill. Zab 18 kor. — fill. 19 kor. — fill. Kukorica 18 kor. — fill. 20 kor. — fill. — Lencse 26 kor. — fill. 26 kor. 40 fill. — Bab 20 kor. — fill. 21 kor. — fill. — Köles 13 kor. — fill. 14 kor. — fill.

Vetőmagvak 100 kilónként: **Vörös lóhere** természetől arankamentes 175—185 **Vörös lóhere**, kis arankás 165—175 **Vörös lóhere**, nagy arankás 150—160 **Luczerna** természetől arankamentes 130—138 **Luczerna**, világos szemű arankás 110—120

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései
1911. évi okt. hó 29-től 1911. évi nov. hó 5-ig.
Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Zvarka János Sabik Ilona	fiú	halva szül.
Kaján József Macsuga M.	fiú	Ferenc
Beude Imre Szod Erzsébet	leány	Erzsébet
Hlavács M/r Náhán Farkla	fiú	László
Zilai István Kécsa Jolán	fiú	Dezso
Bozsnyik József Pleva M.	leány	Erzsébet
uj. Kocz István Szabó E.	fiú	Vilmos
Duschek Erő Winkler Ilona	fiú	Béla
Varga János Pleszinger E.	leány	Mária
Adamecs Gy. Tomaszik A.	leány	Ilona
Morányi Lukács Sztruhár A.	fiú	József

Halálozás

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Francziszczai Kálmán	45 éves	ön: yikosság
özv. Orbecz Károlyné	70 éves	Bélgylulladás
özv. Csepreghy Józsefné	71 éves	Aggkori vögmim

Nyiltér.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Enyhe, oldó báziszer mindazoknak, kik emésztési zavarokban és az illő életmód egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 korona.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük MOLL készítményeit.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Fájdalom csillapító és erőltető **bedörzsölés**, elismert, régi jóhírnevű báziszer szagattal és hűlésből származó mindennemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára kor. 2.

Kapható minden gyógyszerárakban és drogeriában.

Főszékhely MOLL A. gyógyszerész Cs. kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuschbuen 9.

Eladó házak és szőlő.

Léván, jó helyen 1 nagyobb 3 kisebb ház és egy-két részletről álló kiültetett oltvány-szőlő eladó. Bővebb értesítést ad a tulajdonosok megbízottja **Dr. Kersék János ügyvéd Léván.**

Eladó péküzlet.

Losoncon a város legforgalmasabb helyén egy 40 év óta lennálló és azóta virágzó — — —

péküzlet

családi okokból bérbeadó, esetleg házzal együtt (emeletes sarok) eladó.

Bővebb értesítést ad özv. **Sántha Zsigmondné tulajdonos Losoncon.**

= Korcsma =

Nagy-Lüle községben egy korcsmahelyiség joggal, szatócs üzlettel és trafikall folyó évi november hó 15-től bérbeadó esetleg eladó. ☞☞☞☞

A helyiség ujonnan épült házban van, 2268 □ öl kert, 2 szoba, meleg konyha, pinca, istálló minden mellékkeltség. ☞☞☞☞☞☞☞☞☞☞

Bővebbet **Veress József** háztulajdonos **Nagy-Lüle u. p. Barsfűs.**

Tüzifa

porosz kőszén és pirszén-rendeléseket elfogad és házhoz szállít

Braun József és fia.

Iroda: Honvéd-utca Wertheimer ház.

ŐSZI ÜLTETÉSRE

gyümölcsfa-oltványok, diszcserjék és dízsorfák a legnemesebb fajokban, kiváló szép s erőteljes példányokban kaphatók a

Főhercegi Udvari Kertészetnél
Kistapolcsány, Bars megye.

Árjegyzék ingyen es bérmentve.

= Eladó =

5 drb. Spaléta, 5 drb. Jalousia és egy tepetas ajtó eladó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. ☞☞☞☞

Kiadó lakás.

Két szobás udvari emeleti lakás kiadó. **Kazinczi u. 3.**

Életbiztosító részvénytársaság
AGILIS KÉPVISELŐT

keres a város és környeke részére. Ajánlatok **„Volf Artur nyomdátulajdonos Besztercebánya“** címre küldendők továbbítás végett.

= Eladó alma. =

Vegyes fajalma, kézzel szedve, változatos nagyobb mennyiségben kapható **Dr. Kmoskó Béla ügyvédnél, Léván.**

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított báziszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult közvényenél, oszánál és megbűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerárakban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

D. Richter gyógyszerárak az „Arany oroszlanhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Acetyien világítás teljes felszereléssel eladó. Megtekinthető a **Léval Casuoban.**

BÉRKOCSI BUNDA és LÁBZSÁK.

Ezennel van szerencsém a n. é. k. tudomására adni, hogy bérkocsi üzletemet, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő egy új csukott kocsival bővítettem ki

Egyben van szerencsém értesíteni, hogy a hideg idők bekövetkeztével kocsiaim használatához teljesen új bundát és labzsákat csekély díjért kölcsönözök. N. b. párt fogast kérve, maradtam,

kész szolgálattal

ERTLER HENRIK
bérkocsitulajdonos.

Uj bérkocsi.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy új bérkocsi vállalatot létesítettem. — A közönség nagybecsű megrendeléseit kérve tisztelettel

Heimann Mór Léva, Szepesi-utca 4.

Császárfürdő. Budapesten. Nyári, és téli gyógyhely a magyar irlgalmasrend tulajdona. Elsőrangú Kénes hévvízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők. iszaporogatások, uszodák, küön hőgyekek és urak részére. Török-, kö- és márványfürdők: hölög-, szénsavas- és villamosvízfürdők. A fürdők kitűző eredménnyel használatnak főleg szuroz bántalmaknál és idegbajok ellen ivó kúra és légzőszervek hurutos eseteiben a testi pangásoknál 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Az igazgatóság.

Bérbeadó birtok.

Barsvármegyében, Szódó község határában fekvő, **Berinkev**-család tulajdonát képező földbirtok 1912. október elsejétől haszonbérbeadó. Felvilágosítást nyujt:

Dr. TELLER MIKSA ügyvéd
Budapest, V., Gorove-u. 3.

„AZOLLA“ szakorvosok által megvizsgálva és legjobbnak minősítve van. Két évi jóállás. Ára ucatonként 4.—, 6.—, 8.—, és 10. korona

„AZOLLA“ GUMMI

különlegesség. A tudomány mai állása szerint bebizonyított legjobb létező Gummi óvs.r.

Az „AZOLLA“ több mint 200 orvos által legmegbízhatóbbnak ajánlva. Kapható az ország minden gyógyszerárakban, és jobb drogeriákban.

Követelje azonban hogy a szállítója önnek csakis OLLA-t adjon és ne engedjen magának csekélyebb értékű silány utánzatot mint „ép oly jót“ feldicsérni. Az elárúsító helyek kimutatását. Árjegyzéket és eredeti propaganda reklámot ingyen küld az

„AZOLLA“ gummigyar Wien, H/437 Fraterstrasse 57. Kapható Léván: **KNAPP I. drogeriájában**, és **FICK EDE** fodrász-üzetében.

Oltványszőlő.

6000 és 7000 tőkes fiatal oltványszőlő Gr. Szöllősen eladó. Egyik közel a vasúthoz. — Bővebb felvilágosítást ad **LIPSEY ALBIN** körjegyző Garamszőlősen (Bars megye.)

Ajánljuk:

legolcsóbb napi árak számításával
elsőrendű, direktforrásokból beszerzett

fűszer- és gyarmatárúinkat,

valamint állandóan friss csemege-
sajt, naponta érkező felvágott és
egyéb csemegeárúinkat.

Közvetlen kavéimportunk folytán

kávénk

ugy ár, mint minőség tekintetében
versenyen kívüliek!

Gépolaj, gépkenőcs, tavottazsir,
carbolineum, aszfalt-fedélemes,
gummi-és aszbesztáru, potroleum
benzin, carbit és kátrány, vegyi
termékek, gyanta, kénpor, kék
és zöld gálicz, raffia-háncs, min-
dennemű festékáru padló por-
mentesítő olaj, campolin vízhat-
lan kenőcs,

portland és románczement
állandó nagy gyári raktára.

M. kir. marhasó és lőpor-áruda.

DISZKOSZORUK,

fa- és érczkoporsók gyári áron!

Varrógépek

5 évi jótállásra.

Kern Testvérek

fűszer-, gyarmatáru- és vasnagykereskedése

Telefon 14. L É V A. Alapított 1881.

Ajánljuk továbbá ujonnan berendezett vas-
áruházunkat.

Állandó raktárt tartunk legfinomabb nickel, alumi-
nium, email, öntött és lemez

konyhaedényekből,

egyensúly-, táblás és tizedes mérlegekből, legjobb minő-
ségű sajtolt lapát, szél répavilla és répakiemelő, fejsze,
csákány, kapaáru, fűrés, reszelő, metsző olló, ojtó
kés, összes kerti, mezőgazdasági, méhészeti, tej-
gazdasági, bádigos- és kőműves-szerszámok épü-
let és butorvasalások, olajozók, kenőszelencék, gép-
szijak, szivattyúk, kendertömölők, tömitő anyagok, víz-
mentes ponyvák, csigaturók, kalapácsolók, saluk. állók,
kereskedelmi öntvények stb. vaszikkekből.

Legcélszerűbb többször csavart horg drótfonat-
kerítés és tuskés huzal raktár.

Fényképészeti cikkek, kerékpárok,
pneumatikok nagy raktára.

Szíves megkeresésre készséggel szolgálunk speciális
árajánlattal. — Nagybani vételnél külön ajánlat.

Földbirtékosok!

Háztulajdonosok!



Folyósítunk gyorsan

a legelőnyösebb feltételek mellett jutalék
előleg nélkül, a becsérték 2/3-áig.

TÖRLESZTÉSES JELZÁLOG KÖLCSÖNÖKET
ÉS VESZÜNK BIRTOKOKAT PARCELLÁZÁS CÉLJÁBÓL

Kívánatra főtisztviselőnket személyes tárgyalás céljából saját költségünkre küldjük

PROPPER és ÖRLEI bank- és váltó-tűzlet
BUDAPEST, Andrássy ut 32.

Tisztítsd csak

Globus

Tisztító kivonattal

a világ legjobb fémtisztítószeré

1 „PUCH”

motor kerékpár

3 1/2 lóerős olcsón eladó.

== Megtekinthető ==

Balind Sándor úrnál

Kálnai-utca 10 szám.



LEGFŐBB IDEJE, hogy
CERES-PÁLYÁZATON résztvegyen!
Közelebbi felvilágosítás minden kereskedőnél nyerhető!



„CLIMAX“

nyersolajmotor.

Legolcsóbb, legbiztosabb tüzező. Versenyképes árak
Elsőrangú minőség. Több ezer referencia.

Pénzt
takarít meg!



Bachrich és Társa
motorgyári fióktelep
Budapest, V/9. Szabadságter 17 sz.
(Tőzsde palota).
Telefonszám: 71—01. Sürgőnycim: „CLIMAX“.

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek
nagy raktára LÉVÁN.

— Telefon szám: 33. —

Piaetérén, nagy kiterjedésű gépraktárom céljára
épült házamban nagy választékú

állandó gépkiallítás van berendezve,
melynek megtekintésére az érdeklődő közönséget
— vétel kötelezettség nélkül is — mindenkor
szívesen látom és szakszerű magyarázatokkal
készséggel szolgálok.

— Hazai gyártmányu gépek

u. m. **HOFHERR** és **SCHRANTZ**-féle gőz-
cséplő készletek, **GANZ**-féle motorok minden
nagyágban, valamint minden e szakba vágó
gépek és géprészek.

A Budapesti Asztalos Ipartestület védnöksége alatt álló BUTORCSARNOK és hitelszövetkezet

az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja, 12 éve fennáll
felhívja a n. é. butorvásárló közönség figyelmét, a
VIII., József-körút 28. (Békkocsis-u. sarok), valamint
IV. ker., Ferencliek-tere 1. sz. (Királyi bérpalota)
ujjonnan átalakított helyiségeiben rendezett

lakásberendezési kiállítás

megtekintésére. raktárunk mely a legnagyobb az országban, a
legegyszerűbbtől, a legegyszerűbb kivitelű, művészek által ter-
vezett és szakbi. oltóság által felülvizsgált butorckból áll

Teljes lakásberendezéseket művészi

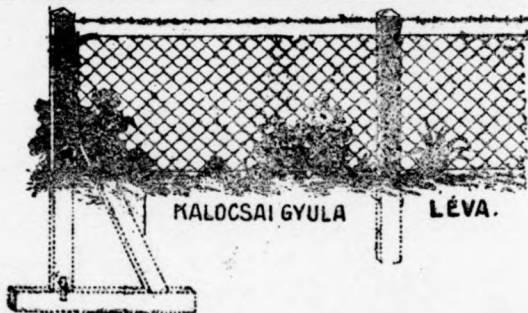
tervek szerint készítünk,

minden darab jótállás mellett adatik el.

Kalocsay Gyula

szita-, rosta- és sodrony-kerítés készítő

== Léván. ==



Elvállal: sodrony-kerítések, temető,
sétányok, faiskolák, sirkerítések, kavics
és homok-áthányók és egyéb gazdasági
területek bekerítését, ugyancsak minden-
nemű e szakmába vágó munkák és javi-
tások jutányos áron.

Kézinunka!

Előnyomda!

Megérkeztek már az őszi ujdonságok:

Angol costumkelmék, blousszövetek, gyapju-
flanellek, szövött és flanelbarchetek.

Legújabb női ruhadíszek, uri nyakkendők,
sapkák, keztük, harisnyák stb. legolcsóbb
beszerzési forrása.

SZILÁRD JÓZSEF
divatáruházában
CÁLVIN PALOTA.

Pontos kiszolgálás!

Jutányos árak!

KACHELMANN és TÁRSAI sör- és malatagyár

== VIHNYE. ==

Távíratozim:
Sörgyar Vihnyepeszerény

(Bars megye.)

Interurbán telefon:
Vihnyepeszerény 7. sz.

Ajánljuk kitűnő minőségű

„aczélsör“

név alatt forgalomba hozott gyártmányunkat. — **Megrendelhető:**
1/8, 1/4, 1/2 hl. hordókban és 05 és 07 l. palackokban.

Léván és vidékén egyedüli elárúsító

WEIL JAKAB Léva, Mártony-utca 9. szám.

Partoljuk a megyei ipart!

CAMPOLIN

az ezidőszerint legjobbnak
elismert vízhatlan bőrkenőcs.

Minden bármire u. m.: cipő,
sztjka, lószerszámok stb. kitűnő
eredményei használható.

A bőrt puhává, simulékonyá
és teljesen vízhatlanná teszi.

Használaton nagyon takarékos,
mert egyszeri bekenéssel a bőrön ü
3 hére is teljesen vízhatlanná lesz.

Próbadoz: 60 fill. Elsőrangú referenciák:
beküldése után árjegyzék kívánatra
bélyegben. ingyen.

== CAMPOLIN ==

vízhatlan kenőcs-gyár Oroszka.
(Bars m.)